

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Prețul împăcării.

Sibiu, 4 Martie p.

Partidul de sub conducerea domnului Kossuth și a contelui Apponyi s'a împăcat cu guvernul și cu majoritatea parlamentară, a depus armele și a declarat, că e contrar principiar obstrucției, deci nu va mai obstrua, dar va lua parte la discuția obiectivă și meritorială a legilor militare, aflătoare la ordinea zilei.

Firește, oamenii nu-și mai aduc aminte, ori se fac că nu-și mai aduc aminte, că tocmai ei au început lupte în dietă cu arme obstrucției, înainte cu vre-o 10 ani, când nu spuneau, că sunt contrari principiari ai obstrucției, ci chiar din contră, că nu sistează obstrucția până nu li se dă ceea ce cereau: armată independentă maghiară, cu limba maghiară ca limbă de comandă!

Și dela multul, prea multul pe care-l cereau atunci, au ajuns la puținul, la foarte puținul pe care l-au primit acuma dela guvern, nu în realitate, ci numai în promisiuni. Pentru că pozitiv nu le-a putut oferi nimica domnului prim-ministru, contele Khuen Héderváry. Le-a spus numai atâta, că chestia cu steagurile și cu emblemele se studiază și va fi rezolvată spre mulțumirea Maghiarilor, deci probabil astfel, că în locul steagului negru-galbin de acuma, să va combina pentru armată un steag, care să fie împodobit și cu colorile statului ungar.

Atâta tot. Pentru că altă promisiune guvernul nu a putut să facă kossuthiștilor. În proiectele militare nu s'a putut angaja să facă modificările cerute de kossuthiști, pentru că dela Viena au spus, că nu se poate.

Chiar și mica modificare, pe care voea să o facă guvernul în legile militare, cu privire la convocarea rezerviștilor pentru a fi supuși

serviciului activ militar, în înțelesul, că lucrul acesta să se întâmplare, cu consentimentul legiștilor maghiari, — va trebui se remână neefectuată, pentru că aceasta ar însemna o știrbire a drepturilor Coroanei, și la așa ceva Maiestatea Sa și ceilalți factori competenți nu-și pot da învoirea. Iar despre ștergerea limbei germane din legea militară, ca limbă de pertractare la judecătorii militare, și regularea acestei chestiuni pe calea ordinațiilor, așa cum cereau kossuthiștii, nici vorbă, pentru că de o astfel de propunere n'au voit nici să audă cei dela Viena.

Singurul câștig al kossuthiștilor este deci promisiunea, că chestia steagurilor și a emblemelor va fi regulată. Acesta e prețul împăcării, prețul tăcerii lor, pentru că ei de fapt acum nici nu se mai arată prin dietă.

Se poate însă, ca politicieni consumați, ca Kossuth, Apponyi și alții, să se mulțamească cu o nimica atât de mare ca aceasta? Nu! De aceea, prețul împăcării lor cu guvernul trebuie căutat altundeva: în reforma electorală. Domnii kossuthiști s'au temut, că dacă nu să împacă ei cu guvernul, — ei și desidenții de sub conducerea contelui Andrassy, — se vor împăca justiții, și atunci se introduce negreșit votul universal, egal și secret la alegeri, inovația, de care au mare groază, și kossuthiștii și andrassyștii. Pe când, dacă leagă ei înțelegere cu guvernul, fie chiar și pe baza unor goale promisiuni, justiții rămân isolați, și guvernul și majoritatea parlamentară va putea purta cu succes lupta în contra lor, recurgând în cele din urmă chiar și la disolvarea dietei. O împrejurare, din care iarăși numai kossuthiștii vor putea scoate folos, pentru că pe ei îi va favorisa guvernul, iar pe justiții va căuta să i zdrobească.

Căci faptul e, că argumentul folosit de șefii partidului, pentru a capacita pe cei mai grei la cap, că

obstrucția de astădată nu e folosită, ci pășuită, a fost de folos universal. S'a spus așa: dacă impecăm votarea legilor militare, vine un guvern cu misiunea de a face legea electorală, și atunci legea electorală se face, nu așa cum noi vrem, ci așa cum vreau dușmanii noștri: socialiștii și naționalitățile! Și argumentul și naționalitățile! Și argumentul, iar justiții au rămas isolați, avisați numai la sprijinul puținilor kossuthiști disidenți și la al micului partid țărănesc maghiar, compus din patru deputați.

Dar și atâta câți sunt, au dovedit că pot purta lupta cu succes în contra legilor militare, pentru că în cursul săptămânii trecute au oprit în loc mersul lucrării și n'au lăsat se ajungă treaba la discuția asupra legilor militare. Și dacă se va dovedi, că ei pot să obstrueze și fără ajutorul kossuthiștilor, cari i-au lăsat singuri, nu e eschisă posibilitatea, ca guvernul să caute a ajunge și cu ei la înțelegere, dându-le garanții potrivite, că legea nouă electorală va fi compusă totuși pe baza votului universal, egal și secret, și atunci kossuthiștii, cari voeau se păcălească pe aliații lor de mai înainte, vor fi — cei păcăliți!

Din România.

Vorbirea Mitropolitului-Primat.

După ce a fost proclamat ca ales Mitropolit-Primat al României, I. P. S. Sa, Părintele Canon, a urcat tribuna și a rostit în fața marului colegiu electoral al României o cuvântare mai lungă, în care sunt atinse chestiuni, cari par a forma programul de muncă din viitor al noului Mitropolit-Primat.

Interesanta vorbire a fost de următorul cuprins:

„Inalt prea sfințitul arhiepiscop și mitropolit al Moldovei! Prea sfințitul confrați episcopi și membri ai Sf. Sinod! Otor-

Consistoriu superior! Domnilor Senatori! Domnilor Deputați!

Sub auspiciile înaltului guvern al regatului român, astăzi-ziul și poporul regatului prin reprezentanții săi legali și canonici, săvârșește cel mai înalt act pentru regularea sfintelor și marilor interese ale bisericii române, alegând în persoana smeritului episcop de Huși pe arhiepiscopul și mitropolitul al Ungro-Vlahiei.

Nu au căutat, că cel ales este prea mic și neînsemnat pentru o așa de mare demnitate bisericăscă, și pentru o sarcină atât de grea de purtat, mai ales în împrejurările actuale, când corabia Sf. noastre biserici române este așa de învăluită de către furia valurilor ridicate printr'un vânt nenorocit, care a năvălit peste noi toți.

Marele colegiu electoral a săvârșit astăzi acest mare fapt de dar, care totdeauna pe cele neputincioase le vindece și pe cele de lipsă le întărește, va întări și brațul smerenței mele de a putea conduce înaintea cârmii sfintei biserici ortodoxe române către limanul păcii, al mântuirii și al fericirii viitoare.

Inalt prea sfințite părinte! Prea Sfințiți membri ai Sf. Sinod! Domnilor Senatori, Domnilor Deputați!

În asemenea momente mari de fapte cari privesc supremele interese ale bisericii strămoșești și ale bunului popor român, este foarte folositor, ca să ne raportăm și la faptele istoriei noastre, pentru ca din exemplele trecutului să putem trage învățăturile practice ale viitorului.

Sunt aproape două mii de ani acum, de când Dumnezeuasă sămânță a Sf. Evangheliei, răspândită în toată lumea prin Dumnezeuștii apostoli, a fost semănată și în țările de la gurile și de la nordul Dunării. Sămânța aruncată în ogorul bun a răsărit și a început a crește arborele, care a înținat și a înținat ramurile sale peste toate Dacia Traiană și s'au odihnit la umbra lui toată semănța și neamurile locale peste cari a domnit marele element al coloniștilor învingători. La umbra arborelui răsărit din sămânța Sfinței Evanghelii — rășarita crămină — s'au odihnit, s'au cimentat și s'au întărit toate elementele încreștinate, formând o biserică proprie a Daciei Traiane.

Prin această Sf. Biserică întărindu se credința în Dumnezeu, nădejdea în viitor și unirea tuturor, s'au întărit străbunii neamului nostru așa, că peșterând peste ei va urivalurile năvălirile popoarelor barbare, nu i-au putut învinge și nimici, fiind lip-

FOIȘOARĂ.

Românii din America

de preotul I. Podea.

(Urmare).

La adunarea generală ținută în 7 Februarie 1910 în Indianapolis s'au constatat din nou neregularități, furturi de bani, și lipsa de acțiuni ale institutului tipografic, au fost huliți din nou preoții și ceilalți bărbați inteligenți, cari au fost apărați numai de către reprezentanții societăților din Jounstown O. East. I. O. Alianțe O. și Chicago. În 4 Iulie 1910 s'a ținut o altă adunare generală, tot pentru jafuri și protocoale rupte.

În Februarie 1911 a ajuns președinte un tânăr vrednic, de care se legau multe speranțe. Era primul bărbat cu carte, care a putut ajunge, ca o vreme scurtă să conducă Uniunea. În curând după această norocoasă alegere, institutul tipografic, a devenit ofițier administrativ al Uniunii, a devenit iarăși un cuib de certe și vrajbe, — cari ne-au adus iarăși nu puțină rușine înaintea Americanilor. Numai poliția a putut

pune capăt destrăbălărilor, numai judecătoria a putut constata lipsurile. De vină cine putea fi?

În 21 Maiu 1911, la adunarea generală din Jounstown O. puținii noștri inteligenți, preoții, medicul Dr. Horea Ropcea, inginerul Gavril Barbul, V. E. Moldovan și alți câțiva funcționari, au cercat pentru ultima dată să iee în mână cărma Uniunii.

Cum a decurs această adunare, mai bine vedem din raportul unui delegat al societății „Speranța” din Chicago:

„Adunarea aceasta, care a durat nu trei, ci cinci zile, a fost una din cele mai regretabile adunări de Uniune avute în trecut..... O insultă mai grosolană, adresa neamului nostru, nu am adus-o încă, ca cea dela această adunare. O călcare a bunului simț la fel cu a noastră, un alt popor nu ar putea face.

Aici a fost locul unde am dat publice palmă inteligenței noastre, documentând, că noi de fapt suntem conduși de niște paraziți, deschiorați, alungați din țara noastră de răi și primiți aici de buni.

Vă aduceți aminte, că mai înainte ne-am plâns, că inteligența nu ia parte între noi, deci nu e vina noastră, că lucrăm greșit,

căci nu avem oameni la cărmă, nu avem cine să ne dea cetele noastre. La această adunare însă inteligența noastră, cu preoții în frunte, nu a lipsit. A venit, a oferit serviciu, de cinste, fără bani. Președinte fără salariu, controlori și un comitet de redactare fără bani, care comitet apoi să scoată gazeta din scărănăvenie, măzgălită de un condeiu de păpuțar.

...Ce să vă mai spun? Nici unul dintre inteligenții noștri nu au fost puși nici în candidație, fiindu-le frică celor din comisie, că vor fi aleși de popor, iar ai lor, șofalarii, rămân fără slujbe, sunt împinși iarăși la lopată.

Preoții își exprimă părerile de rău, iar poporul din Jounstown O., care o mare parte asistase și el la adunare, a izbucnit în strigăte furioase de nemulțumire... Procesul verbal dela adunarea Uniunii din Philadelphia Pa. a fost găsit falsificat și tras o cruce peste el... Popaiov găsit vinovat la adunarea din Philadelphia Pa. nu și-a împlinit pedeapsa... Două acțiuni de pe timpul lui Popaiov s'au găsit în neregulă.

... Aceste sunt rezultatele ce vi le pot aduce de acolo de unde m'ați trimis ca de-

legat, și permiteți mi să vă spun și aceea că eu nu am avut, nu am vădit în voi acea încredere în conducerea Uniunii și mai ales a institutului, până când cei chemați nu vor ocupa locul lor la conducere. Acum nu mai eesistă morală acolo, minciuna e iubită ca aurul, ea e la ordinea zilei mai ales în gazeta: „Organul Uniunii” la care sunt incubate buhele, cărorora le place întunecul și fug de lumină.

„Speranța” să ia locul de frunte pentru mișcarea ce trebuie pornită pentru restabilirea ordinii la acele instituțiuni, unde spre rușinea neamului stă în frunte un fost servitor, ca Cucuiat Zamfirescu, un leneș și pătat ca Popaiov, și un beutor și stricat ca Crăciun, pe cari nișii rușine și a fi ca cu horeapul poliției pe la închisoare nu i-a împedat de a intra din nou, ca niște mirese nevinovate, în casele unde se toacă așa prostește sudoarea atâtor societăți și în cari trântorii se simt bine, căci lenevesc și nu le place lucrul, fiind susținuți din mila lui Dumnezeu și proștii oamenilor din mila... Mai mult nu vă spun, înlăuntrul fiicăruia dintre d-voastră e judecătorul, judecați fără părtinire.” (Va urma.)

și de pământul adăpat adese cu sângele lor și formând proverbul: „apa trece, pletrile rămân“.

De atunci s'a întărit sentinela română văzută de către poezii din vârful Carpaților și desimea brezilor până la țărmarile cele mai îndepărtate ale răsăritului.

În vijelia timpurilor, care a adus și căderea străbunului imperiu roman de apus, cine a întărit pe soest orfan popor dintre Dunăre, Nistru și Carpați? Cine altul de cât mâna lui Dumnezeu prin sfânta religione și biserică creștină?

La umbra turnurilor bisericii și a crucii strălucitoare au trăit străbunii neamului, s'au întărit, au luptat, au învins și au trecut la veșnicie, lăsând o frumoasă și înfloritoare moștenire urmașilor lor, întreg pământul țărilor locale de ei.

Coloniștii marelui Traian, împământeniți veșnic în aceste regiuni binecuvântate de Dzeu și de natură, s'au grupat pretutindena după regiuni, formându-și centre importante și peste tot având pavăza și scutul credinței predicată de biserică protectoare lor. Mai cu timpul centrele mici unindu-se au format alte centre și mai mari, iar acestea au format principate, toate însuflețite de morala Sf. Evanghelii predicată lor de Sf. biserică străbună. Iar în timpul formării principatelor mai însemnate, îngrijindu-se de o mai bună asigurare pe viitor și-au format cetățile de scăpare și apărare prin munți, numindu-le mănăstiri, înzestrându-le cu cele trebuțoare pentru viață, și menindu-le ca să fie pe viitor instituții de pletate, adăpost veteranilor răniți în lupte și centre de păstrare ale limbii curate și a răspândirii religiei în masele poporului, împrăștiat la câmpii, pentru cultivarea acestora. Așa s'a păstrat neamul nostru multe secole la umbra marelui arbore crescut din sămânța Evangheliei având totdeauna biserica, povătuitoare, protectoare, legiuitoare și adăpostul tuturor la cezurile de nenorociri. Această stare de lucruri biserică și naționale a găsit-o feroce epocă a Unirii Principatelor moldo-române.

Până atunci biserica singură a fost adevăratul paladiu și depozitarul păstrător al credinței, a limbii curate și a moravurilor alese ale neamului românesc.

Venind epoca unirii, de care cu toții am simțit cea mai absolută necesitate, pentru conservarea neamului pândit și urmărit de către lacomii megieși: nevoile materiale ale timpului le-a satisfăcut numai biserica, neîmpotrindu-se întru nimic la secularizarea averilor sale, atât de necesare marilor interese naționale, în momentele reconstituirii României actuale.

De atunci încoace, timpul trecând a fost nevoie de a se renaște și întemeia toate instituțiile ce compun statul român, iar biserica singură a rămas ca și în uitare sub pretextul altora, că ea tot o mai poate duce în puterea rezervelor trecutului său. Au venit timpuri mai încoace, când s'a simțit nevoie de sprijinul acestei străbune instituții amenințate, ca din cauza sărăciei și a lipsei de tot felul, să cadă în paralizie.

Bărbații de stat, atât bisericăști cât și laici, au simțit aceasta mai prin toate mesajele domnești și prin răspunsurile la acestea. Mai ales între anii dela 1872 încoace se vorbește despre „îmbunătățirea soartei clerului“, dar nici odată nu s'a pus aceasta în practică serioasă, până când în 1893, prin guvernul patriotic de pe atunci, s'au făcut elementare încercări prin „Logea clerului mirean“. Această lege, cu tendințe bune, dar făcută în pripă și nu în deștăru de bine studiată, a dat rezultate nu destul de satisfăcătoare, provocând chiar prefacerea ei, care a adus și mari perturbațiuni în biserică, ale cărora consecințe le simțim cu toții și până în prezent.

Înalt prea sfințite părinte, Prea Sfințiți membri ai Sf. Sinod, Domnilor Senatori, Domnilor Deputați!

Biserica regatului român suferă azi de mai multe lipsuri adunate în sânul ei din trecut dela secularizarea averilor, și luarea tipografilor sale și mai cu seamă dela câteva zecimi ale anilor din urmă, când nu i s'a dat destulă atențiune de către cei puternici ai timpului, la toate nevoile reclamate de ea. Nu s'a înlesnit intrarea în ierarhia înaltă a numeroșilor bărbați cu educație teologică, din cari mulți nici nu au mai intrat în cler, rămânând civili și servind alte instituții laice. Nu i s'au lăsat școlile bisericăști sub privilegierea directă a clericilor, precum fusese altă dată, nu i s'a înlesnit trimiterea a zecimi de tineri prin diferitele vechi facultăți de teologie ortodoxe, ca de acolo venind bine formați să ajungă cu timpul la conducerea școlilor și sfacerilor bisericăști; nu i s'a lăsat biserică de a-și avea preotul în fiecare sat românesc, după cum a fost, ci s'au aglomerat adeseori și câte 7—8 sute într-o singură parohie, cu teritoriu prea întins sub conducerea unui singur preot,

rău plătit și descurajat; nu ni s'au înlesnit școlile bisericăști ca să fie științele predate numai de clericii vrednici și conduse tot de ei, ci s'a lăsat să fie până în prezent cu totul laicizate, dând rezultate puțin folositoare bisericii; nu s'a înlesnit prin mijloace atrăgătoare, ca să se poată ocupa de îndată numeroșele parohii vacante, așa că azi am ajuns de avem și până la câte 30 de parohii vacante într-o singură eparhie. Și toate acestea sunt căutate tot numai de către vechii parohi, precum pot și ei dovedi, iar poporul rămas ca și fără preot, se sălbătăcește și se conrăpe văzând cu ochii; nu ni s'au dat predicatorii trebuitori, cari să fie bine salariați și dotați cu biblioteci speciale, cel puțin în fiecare oraș și județ câte unul, ca să ajutător preotului, care abea poate dovedi celelalte servicii cerute lui; nu e salariat îndeajuns personalul administrației și judecătoresc al eparhiilor; nu s'a lăsat întregă autoritatea episcopilor, așa că astăzi cancelariile noastre au devenit aproape simple birouri de înregistrare și de expediție a cererilor către ministere, foarte adeseori rămase fără nici un rezultat, iar autoritatea canonică a episcopilor este redusă prin puterea consistoriilor, ale cărora hotărâri adeseori nu pot fi refuzate.

Și alte multe lipsuri sunt în biserică și în popor, destul de bine văzute de către toți cei ce observă cu luare aminte mersul lucrurilor. Asemenea stare de lucruri sărăcăcioasă și neîngrijită în biserică noastră a făcut pe o samă de personaje, ca, regretând înflorirea trecutului biserică, să dorească a reveni iarăși la aceasta, condamnând starea de lucruri actuală; a căror ideal neputându-se tăgădui și înăbuși, inovația lor este numai oș, în loc să combată răul dela originea sale, ei s'au aruncat cu furie asupra clericilor bisericii românești, batjocurându-i, insultându-i și calomniându-i mai rău decât cum ar fi niște străini și venetici în țara părinților lor.

Toți acești fil rătăciți ai bisericii române, crezând că fac un bine bisericii în numele căreia pretind că lucrează, i-au făcut cel mai grozav rău, compromițând pe mama lor înseși în fața străinilor, nebăgând seamă, că prin aceasta fac bunului renume al bisericii românești cel mai compromițător rău. Până acolo au mers cu rătăcirea lor, în cât n'au băgat de seamă, că fac rău religiei și bisericii nu numai în țară, dar și la multe milioane de frați răspândiți peste hotarul regatului, cu cari ne leagă strâns nu numai limba, ci și religione, moravurile și tradițiunile, și cari toți așteaptă dela noi mântuirea lor!

Iar în curentul acestui vânt turbat în contra clericilor țării mai năvălind și ideile anti-religioase, indiferentismul religios și altele împrăștiate de broșurile străine, suferim tot noi clericii, nevinovați fiind de o asemenea stare de lucruri și asupra cărora se îndeplinește proverbul oș: „Părinții au mâncat agarida și străpuzese dinții copiilor“.

Am ajuns timpuri dureroase și ne mai întâmpiate până acum în biserică neamului nostru, când clericii țării sunt descurajați și fug dela înaintarea lor în locurile de onoare, cari li se ouvin de drept după sf. canoane și după legi.

Timpul este descurajator, dar eu cred, că biserica nu va peri, pentru că este în firea omului bunul simț unit cu pietatea și pentru că Mântuitorul a întemeiat-o pe „piatra credinței“ și spre încurajare ni-a făgăduit că: „Porțile iadului (garile veninoase) nu o vor birui“.

Avem însă pentru ridicarea bisericii strămoșești la apogeu ce i se ouvine multe și mari nevoi, cari toate trebuiesc satisfăcute și pe cari nu le mai putem pomeni aici, dar cari așteaptă urgenta lor satisfăcere numai dela ajutorul statului, care dispune de mijloace materiale cu deosebire, fiind depozitarul străbunelor fonduri religioase.

Înalt prea sfințite părinte, Prea Sfințiți membri ai Sf. Sinod, Domnilor Senatori, Domnilor Deputați!

Marea și greaua sarcină pe care aștează ați binevoit a o pune asupra mea, recunosc, că în timpurile de față și în curentul atator idei rătăcite și pretențiuni greu de realizat îmi este foarte cu anevoie de îndeplinit. Fără de seriosul concurs al tuturor puterilor de stat, bisericăști și laice, mă voi resimți foarte mult. Drapt care pentru a mi se înlesni purtarea acestei sarcini de cel mai mare interes al neamului românesc din țară, de afară și de peste oceanuri, rog chiar pe toți bunii patrioți să-mi acorde îngăduința și sprijinul necesar. Rog pe toți bărbații politicoși, de orice nuanță vor fi, să veză bine, că biserica este instituțiunea tuturor și ea atare merită tot sprijinul posibil din partea filor săi. Poftesc chiar și pe publiciști cu intențiune binevoitoare bisericii, să înceteze cu ataturile lor prea violente, să fie mai practici în pretențiunile pe cari doresc a le

putea realiza recunoscând, că exagerarea nu folosește la nimic și că, dacă continuă drumul greșit, practicat până acuma, nu fac atât rău persoanelor, pe cât rău fac strămoșești și binefăcătoarei neamului — Bisericii naționale.

Cu încrederea dar în ajutorul bunului Dzeu, cu încredere în sprijinul tuturor oamenilor de bine și cu speranța chiar în cruțarea necredinșioșilor răuvoitori, mă supun vouă naționale, prin care se manifestează vouă lui Dzeu, și recunoscător primesc sarcina și demnitatea de arhiepiscop și mitropolit al Ungro-Vlahiei, pentru ducerea căreia la limanul păcii, al fericii și al mântuirii, mi-am închinat su fletul și-mi voi sacrifica toate puterile vieții, pe câtă îmi va dăruia bunătatea dumnezeiască.

Recunoscător fiind, mulțumesc înaltului guvern al țării, din care face parte marele binevoitor al bisericii, eminentul ministru al cultelor, C. C. Arion.

Mulțumesc întreg marelui colegiu electoral și rog pe Dzeu a dăruia tuturor fricire, sănătate și prosperitate.

Trăiescă Maiestatea Sa Regele Carol, bunul, înțeleptul ocărmitor și fondatorul regatului român!

Trăiască Maiestatea Sa Regina Elisabeta, modelul virtuților cetățenești și protectoarea tuturor instituțiilor de binefacere pentru poporul român!

Trăiască iubiiții noștri Principi moștenitori, împreună cu toată Augusta dinastie regală, nădejdea viitorului românesc!

Trăiască, crească și înflorească România mare și veșnic progresistă!

Expoziția doamnei Maria Cosma.

Sibiu, 4 Martie n.

Doamna Maria Cosma, vrednică președintă a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“, și a spus spre privire publică, în casa proprie din strada Schweis numărul 15, bogata colecție de frumoase lucrări artistice din domeniul industriei casnice românești. Interesanta expoziție a fost deschisă ieri, Duminică, la orele 11 și jumătate, în prezența unui public ales, compus din dame și domni din înalta societate românească sibiană. A fost de față la deschidere și Excelența Sa, înaltpreședintele Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu însoțit de Păcătoșii Lui, Arhiepiscopul Dr. Ilarion Pușcariu, vicarul arhiepiscopesc în Sibiu și Augustin Hamsea, egumenul mănăstirii Hodoș Bodrog, Protosinodul Dr. Eusebiu R. Roșca directorul seminarului nostru „Andrei“, și de mai mulți domni asessori consistoriali.

În fața publicului adunat pentru a vedea prețioasa colecție, adunată cu multă sîrguință și pricepere, cu mari oboseli și cheltuieli, doamna Maria Cosma a rostit următoarea cuvântare:

„Excelența Voastră!

Doamnelor și Domnilor!

Dați mi voie să vă spun în câteva cuvinte, ce scop am urmărit prin aranjarea acestei mici expoziții. Condusă în totdeauna de dorința de a promova interesele „Reuniunii femeilor române“ din loc, am crezut, că fac un bun serviciu, atât școlilor susținute de eu, cât și onor. public sibian și din țară, dacă expun colecția mea de modele originale românești, strânse din toate țăările locuite de Românii din patrie noastră.

Când am adunat aceste obiecte credem, că conform promisiunii unui domn din Țară, care a stăruit foarte mult de mine să aranjez Pavilionul Transilvănean dela Expoziția jubilară din Bacurești, cea mai mare parte din ele vor forma secțiunea industriei de casă ardelenesti în Muzeul etnografic de acolo. Dar din diferite motive acest plan nu s'a realizat și azi mulțumesc lui Dzeu, că mi-a rămas mie comoara aceasta, și o pot folosi în prima linie ca model în școala de industrie a Reuniunii noastre.

Atâtea modele originale conține această colecție, și munca țăranilor române, cari le-au lucrat, dovedește un gust așa de distins și artistic, încât merită să fie apreciată de toată lumea românească și străină. Sunt feroce, că mi-a succed să v-o pot arăta în forma aceasta și să vă pot spune, că aproape tot e lucrat de țărance, cari nu în școală, ci de la mamele lor înscușite au învățat această artă neîntreută.

Câtă stimă și recunoștință dau orim mamelor române, cari ne au păstrat pe lângă limbă, religie și obiceiuri și prea frumosul și igienical nostru port național! Mulți afirmă, că e prea bogat, confeționarea lui răpăște prea mult timp și e prea costisitor. Într-o privință le dau dreptate. E prea costisitor, dar numai al țăranilor, cari trăiesc în apropierea orașului și sunt

influențate de elemente streine. Dorul de varietate, moda, pe multe le ispită să și schimonosească portul. Multe țărance bogate își comandă chiar la streini costumele, ca să fie cu atât mai deosebite. Acest rău aduce de obicei ruina familiei, fiindcă astfel de femei nu muncesc nici în casele lor, și nu sunt o pildă bună fetelor lor, precum erau străbunele.

În lunga mea călătorie, întreprinsă cu fiica mea Minerva, în anul 1906, am văzut, pe lângă frumoasele noastre țărance în port original și unele femei bogate, cari adoptaseră un port de tot strein și erau atât de schimbate, de parcă se țineau de altă rasă. Am văzut chiar și pe un fiu de 18 ani din cea mai avută familie în comună, care în loc de cămașe de pânză, țesută de mână mamei sale, purta o bluză de catifea roșie necăpușită, brodată cu boboci de trandafir, în colorii imposibile, și spunea, că ani de-a rândul o folosește, mai ales la dans. Vă puteți închipui, ce urmări fatale s're adoptarea unui port așa de nerațional. În schimb, costumul românesc, pe lângă oș e pitoresc, s're și favorul de-a fi cel mai igienic, fiind alb, curat și prin largimea lui cedând ori cărei mișcări a corpului.

Când am stăruit să înființăm și școala de industrie pe lângă cea de menaj, am sperat, că ne va succede să punem săvială multor porniri de felul aceste, dăruind femeilor noastre. Și nu m'am înșelat. Româncea, deșteaptă dela fire, ușor o poți convinge despre adevăratele ei interese. Dovada cea mai eclatantă ne-o dau Seliștencele, cari înainte cu câțiva ani aveau numai cusături streine, flori în toate colorii posibile, pe ii, șurțe și cătrinte, iar azi, grație conducătorilor, au revenit la vechiul și frumosul costum original. Mai îmbucurător e faptul, că în toate centrele românești s'a pornit propăgandă pentru păstrarea portului original, și motivele naționale sunt mult aplicate chiar de elita noastră la țesături și cusături.

La expoziția din Blej am avut o deosebită plăcere, văzând cu oșă îngrijire și pricepere s'au ales obiectele espuse. Ar fi de dorit, ca preoții și învățătorii, conducătorii naturali ai poporului, să strângă obiectele vechi de importanță etnografică, și parte să le trimită la Muzeul Asociațiunii, iar cele cari ar putea servi de model, să le păstreze într'un muzeu al școlilor lor, împedându astfel de a se risipi pe la străini comoara noastră națională.

La ce grad de artă se poate dezvolta industria noastră casnică, vă puteți convinge privni la țesăturile și cusăturile aici espuse, lucrate de țărance tinere, sub conducerea dnelor Maria Șerban din Făgăraș și Maria Cosma din Vășoșu. Sunt mult admirate și căutate de străini, dar neavând destule lucrătoare, nu putem produce atâta cât ni se cere. Sperăm însă, că elevele noastre întoarse acasă vor continua opera începută, instruind la rândul lor pe țărance de a lucra sistematic și numai obiecte potrivite pentru comerț. Așa vom s'urja cu vremea să avem prăvălii speciale pentru industria casnică.

Această muncă ar forma însă numai o parte din educația națională de care aș dori mult să se împărtășească tineretul nostru pe toate terenele. A conlucra la deșteptarea simțului de datorință și demnitate a tineretului și a jertfă cu drag pentru creșterea lui este azi cea mai înaltă misiune a noastră, și binefăcătoare neamului își vor găsi răsplata, văzând că obolul lor a adus roade frumoase pentru bunăstarea întregului popor.

Vă mulțumesc I. P. S. Voastră, Doamnelor și Domnilor, pentru onoarea ce mi-ați făcut, asistând la deschiderea modestei mele expoziții și vă rog să rămâneți și în viitor sprijinitori ai Reuniunii și ai școlilor susținute de eu.

Să trăiți!!!

La cuprinzătoarea vorbire de deschidere a răspuns I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, în cuvinte foarte frumoase, aducând elogiul și mulțămiri doamnei Maria Cosma, pentru însemnatele servicii aduse neamului, prin conducerea înțeleaptă a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“, prin conceperea și norocoasa realizare a ideii înființării școlii de fetițe, apoi a școlii de industrie casnică, și acum prin aranjarea acestei bogate și frumoase expoziții.

Publicul a aplaudat cu căldură pe doamna Maria Cosma, apoi a lăsat în privre amănunțită obiectele espuse în patru odăi mari din casele doamnei Cosma. Și până vom putea da un raport mai detaliat despre această expoziție, care ne face mare cinste, suntem mulțămitori doamnei Maria Cosma, că ne-a dat ocaziune să-i admirăm bogata colecție de lucrări artistice, săvășite de mână desteră a țărancei române, și să-i admirăm gustul fin artistic, cu care a știut alege și co-

lecta de pretutindenea aceea ce e mai frumos și mai bine lucrat, ca artă țărănească.

Expoziția e deschisă în toate zilele, dela 10—12 și dela 2—4. Indemnăm publicul să o viziteze. Prețul de intrare 50 fi eri în favorul școlii de industrie a „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Din Brad.

Adunarea generală a Crișanei din Brad.

Institutul de credit și de economie Crișana din Brad, una dintre cele mai solide și bine consolidate bănci românești, și-a ținut în ziua de 25 Febr. n. adunarea generală ordinară, condusă de președintele V. Damian. A luat parte ca întotdeauna un număr însemnat de acționeri din Brad și jur. Din raportul direcțiunii ce s'a prezentat, s'a putut constata, că institutul a făcut în anul expirat un pas însemnat spre progres, urcându-și activele dela 2.128.000 cor. la 2.755.000 cor., iar venitul curat dela 57.404 cor. la 60.025. cor. Dividenda s'a stabilit ca și acum un în 11% = 11 cor. de acție; a fi deci acționar la Crișana înseamnă să aiea o investiție sigură și foarte rentabilă de capital. Toți ramii de operațiune arată creșteri frumoase. Acest spor a determinat apoi direcțiunea de a propune adunării generele urcarea capitalului societății, de prezent de 200.000 cor. la 400.000 cor. În afară de capital, societatea mai dispune de fonduri însemnate, în sumă de cor. 205.000.

Propunerea a fost primită cu unanimitate prin ceesele i s'a dat „Crișanei” posibilitatea de a intra în șirul băncilor mai mari românești.

Se prevede deja de acum, că emisiunea cea nouă va reuși pe deplin, căci interesul ce se manifestează în jurul ei, e foarte viu. Nici nu e mirare, căci „Crișana” a știut să se avânte de vre-o câțiva ani în așa măsură, că se poate zice cu drept cuvânt, că ezi a ajuns a fi una dintre primele institutе financiare ale noastre în cecece privește soliditatea, culanța și buna reputație.

De spiritul de filantropie, de care sunt însufleșiți conducătorii ei, nici nu mai vorbesc, căci e lucru în deobște cunoscut, că în privința acesteia „Crișana” bate toate recordurile. Din venitul curat de 60.025. cor. a votat în ăst an pentru scopuri culturale și de binefacere respectabila sumă de 11.300 cor. Relații întrece deci aici toate băncile românești, iar absolut e întrecută numai de cel mai mare institut financiar al nostru, căci singur acesta votează mai mult pentru scopuri publice. Dela înființarea ei și până astăzi, Crișana a jefit cu totul peste 105.000. cor. Acestea sunt cifre, cari fac orice comentariu de prisos.

Iată distribuția celor 11.300 cor. votate acum: 1. Fondului cultural arhidiecezan din Sibiu, rata a IV-a anuală din suma votată de cor. 1000. Cor. 200. 2. Fondului pentru zidirea Seminarului gr. ort. din Caransebeș din suma votată de 300 cor. 100 cor. 3. Rata penultimă din suma de 50.000. cor. votată pentru completarea gimnaziului gr.-or. din Brad la 8 clase 6250 cor. 4. Fondului gimnazial de Brad 2000 cor. 5. Fondului protopresbiteral al Zarandului 300 cor. 6. Fondului protopresbiteral al Halmagiului 700 cor. 7. Bisericii gr.-or. române din Brad 400 cor. 8. Bisericii gr.-or. române din Crișior 200 cor. 9. Bisericii gr.-or. române din Orminda 200 cor. 10. Bisericii gr.-or. române din Tărășal 100 cor. 11. Bisericii gr.-or. române din Ribita 100 cor. 12. Bisericii gr. or. române din Mesteacă 100 cor. 13. Bisericii gr.-or. române din Săturău 100 cor. 14. Bisericii gr.-or. române din Bonțești 100 cor. 15. Mesei studenților dela gimnaziul gr.-or. rom. din Brad 100 cor. 16. Mesei studenților dela gimnaziul gr.-or. rom. din Brașov 25 cor. 17. Mesei studenților rom. academiei din Cluj 25 cor. 18. Lui Gheorghe Pașcu, elev la școala comercială română din Brașov, ajutor pentru continuarea studiilor 100 cor. 19. Lui Aron Petraș, elev la gimnaziul român din Brașov, ajutor pentru continuarea studiilor 100 cor. 20. Lui Dionisie Bence, asculător la facultatea de medicină din Viena, ajutor pentru continuarea studiilor 50 cor. 21. Lui Ioan Pleșe, asculător la facultatea de medicină din Cluj, ajutor pentru continuarea studiilor 50 cor. Total 11.300 cor.

Dorim deci „Crișanei” ca să poată prospera și în viitor în aceeași măsură îmbucurătoare, ca și până acum, spre a putea rămânea și de aici înainte cecece este ezi: cetățuia economică și culturală a Zarandului românesc.

D-zou să-i ajute!

Un acționar.

NOUTĂȚI.

Investirea noului Mitropolit-Primat al României, Conon Arămescu-Donici, s'a făcut ieri, Duminecă, cu mare solemnitate, în București.

Alegerea dela Ighiu. Înalta Curie regească din Budapesta a respins petiția Românilor, dată în contra alegerii de deputat în cercul Ighiuului, și a condamnat pe petenti la plățirea cheltuelilor, în sumă de 8160 coroane.

Sesiunea corpurilor legiuitoare române, care avea să fi începută la 15 Februarie v. a fost prelungită până la 15 Martie v.

Episcop la Huși, în locul devenit vacant, prin alegerea Episcopului Conon de Mitropolit-Primat, a fost ales Sâmbătă, din partea marelui colegiu electoral al României, P. S. S., Arhiepiscopul Nicodim Bicoșuanul, vicariatul mitropoliei din Iași.

Banchet. Membrii senatului și ai camerei române vor oferi un banchet domnului C. C. Arion, ministrul instrucțiunii și al cultelor, în semn de admirație pentru norocoasa restabilire a păcii în biserică.

Sfântul Sinod al României a fost convocat pe 25 Februarie v. în sesiune extraordinară, pentru a face alegerea a trei Arhiepiscopii, în locurile devenite vacante.

Protopresbiteri noi. Consistoriul plenar din Caransebeș a numit protopresbiter la Biserica-albă pe domnul Dr. Gheorghe Dragomir, profesor seminariei, și la Ciocova pe preotul Augustin Ghilezan.

Conferențele Asociației. Conferința de ieri a dui Dr. I. Mateiu despre Viața femeilor în trecut românesc pe temelii cărții lui Iorga a fost foarte bine cercetată de publicul nostru, ceea ce poate fi o mulțămire pentru munca depusă de conferențiar. Dl Dr. Mateiu și-a împărțit conferința în două părți. În partea primă a vorbit despre Doamnele și Domnițele române sub raportul originii lor. Interesante au fost mai ales știrile despre Doamna lui Ieremie Vodă și despre cele două fiice aiui Vasile Lupu. Mărturisim însă, că nouă ne-a plăcut mai mult partea a doua a conferinței, în care dl Dr. Mateiu a tratat despre viața socială și casnică a femeii române. Modul de predare, stilul viu și bogat a conferențiarului au contribuit de sigur foarte mult la succesul depin al conferențiarului.

Biroul de informațiune din Piața mare a Sibiuului este deschis începând cu 1 Martie înainte de amiază dela 8 până la 12 ore, după amiază între 2—5. Dumineca și în sărbători este închis.

Edison. Se știe din New York, că Thomas Edison, implinind Dumineca trecută vârsta de 65 de ani, a primit vizita mai multor ziaristi și amici, cărora l-a dat informațiuni interesante din viața sa. „Mă simțesc ca un flăcău de douăzeci și cinci de ani”, a zis celebrul inventator Edison (cetește: Idion). „Aș putea să mă iau la întrecere cu orice tiner, și să a'ergăm pe rămășag scările unei clădiri cu șase etaje. Mă sori în fiecare dimineață la patru și jumătate, și mă culc seara între 11 și 12. Somnul acesta îmi este totmai deajuns, ca să pot lucra cu atât mai mult. Munca încordată mă face să întinerez. Acum lucrez la perfecționarea cinematografului vorbitor și la un nou soi de mobile, care vor face o senzație uriașă”.

Reorganizare. Armata grecească în anii din urmă era mult compromisă. Generalul Greciei însărcinase pe generalul Eydoux să facă un proiect de reorganizare. Generalul francez a propus armatoarele măsuri: Armata Greciei se împarte în patru diviziuni de câte trei regimente de infanterie. Se mențin cele trei regimente de cavalerie și o școală de călărie. Artileria se împarte în șase diviziuni: patru de artilerie de câmp și două de artilerie de munte. Se înființază câte o companie de tren pentru fiecare diviziune de artilerie. Se vor întemeia companii de poștă, telegraf, poutoane, radiotelegrame și aviațiune. Se vor reorganiza școlile militare și justiția militară. Se va mări contingentul anual cu 3300 oameni, până ce se va ajunge la un efectiv de 135 mii soldați bine instruiți și echipați. Reformele propuse de generalul francez au fost primite cu satisfacție în cercurile militare dela Atena.

Impotriva literaturii imorale. Ministrul de finanțe a dispus, ca în toate tutugerile din Austria să se oprită vânzarea și expunerea în vitrine a tipăriturilor, care pot avea o înrăurire stricăcioasă asupra creșterii tinerimii. Ministrul va îngriji totodată, ca oprirea această să fie strict executată.

Academie și școală reală militară. Măiestratea Sa a dispus, ca școala de cadeti a landwehrului austriac și cursul de ofițeri de cavalerie al landwehrului din Oltriu să se desființeze cu sfârșitul anului școlar 1911/12; în locul lor se înființază „Academia militară Francisco Iosif”, precum și „Școala reală superioară pentru militari” în Viena.

Politică de rasă. Conte de Niemra a făcut studii asupra obiceiurilor unui popor sălbatic în Paraguay (America de sud). Oamenii acestie, numiți Camarocos, fac ca spartanii, și omorâ pe toți copiii slabi de constituție, pentruca rasa să nu degenereze. Sunt emorâți și bătrânii trecuți de 70 de ani, cum se crede, tot din acelaș motiv. Execuția se face în prezența familiei întregi; cel mai mare dintre fiii candidatului la moarte apucă măciuca făcută numai pentru acest scop, și dintr'o lovitură sfarmă capul tatălui său, care nu face nici o opoziție, fiindcă așa este obiceiul. Femeile bătrâne însă nu numai că nu sunt omorâte, ci din contră se bucură de cel mai mare respect.

Teatre deschise în timp de vară. Un membru al consiliului comunal vienez face propunerea, ca teatrele curții din Viena să nu-și țină vacanțele de vară în acelaș timp; ci când unul, când altul dintre se să dea reprezentații și în lunile de vară. Afară de aceasta a propus, ca toți directorii de teatru ai Vienei să se întrunească pentru a discuta ideea de a ține deschise 5—6 teatre vienez în lunile Iulie și August.

Vase de mare pierdute. Siguranța vaselor de pe mare este și astăzi expusă la numeroase pericole. Faptul se dovedește prin o statistică acum apărută, care face o dare de seamă despre vasele naufragiate în luna lui Noemvrie 1911. S'au nimicit cu totul 37 de vapoare și 77 corăbii cu vântrele. Afară de vasele acestea distruse total, au mai suferit pagube considerabile în aceeași lună 515 vapoare și 182 de corăbii cu vântrele.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni au mai adăruit: Tr. Almășescu, inginer reg. (Deva) 2 cor., Ioan Drăghici, inv. din prilejul înregistrării firmei Insoțirii Raiffeisen din Valendorf 50 bani, Dr. Alexandru Morariu, adv. (Elisabetopol) și soția sa Valeria n. Albini 2 cor. 50 bani, Iacob Șteflea, par. (Salișor), soția sa Eugenia n. Șteflea și copiii lor Ioan, Marius și Lucia 2 cor.

Grănițeri în Bosnia. Din Sarajevo se anunță, că în Bosnia și Hertegovina se vor înființa trupe de grănițeri, după modelul batalioanelor de vânători tirolezi. Trupele de grănițeri vor face servicii de-alungul hotarelor muntene și sărbestești. Decretul este vorba de două batalioane, e e căror reședințe vor fi în Reguza și Sarajevo.

Aviz. Magistratul orașului Sibiu anunță, că lista celor obligați a se prezenta la asentare, aparținători Sibiuului și născuți în 1891, 1890 sau 1889, este expusă până în 8 Martie n. 1912 în despărțământul pentru afaceri militare al magistratului (strada Fleischer nr. 4, parter 4). Tragerea la sorți a celor născuți în 1891 se va face în 9 Martie n. 1912 dimineața la orele 10.

Congres al femeilor. Marti s'a ținut în Berlin un congres al femeilor germane, care s'a ocupat cu problemele cele mai însemnate ale chestiunii femeilor. Congresul a fost bine cercetat, au luat parte multe femei și din Austro-Ungaria, Elveția și Scandinavia.

Tuberculoza în armată. În senatul francez s'a vorbit zilele acestea despre pustirile tuberculozei în armată. S'a scos la iveală faptul, că boala este cu mult mai răspândită în armata franceză, decât în cea germană. Din o mie de soldați sunt bolnavi 6. 5, în armata franceză, și numai 1. 8 la germani. În senat s'a mai accentuat pericolul mare ce zace în molipsirea soldaților sănătoși. Cei mai puțin tuberculoși se sfiă, după Germania, în armata din Italia; urmează apoi Anglia, Austro-Ungaria și Statele Unite. Cei mai mulți tuberculoși sunt în armata Rusiei, Spaniei, Franței, Belgiei și Olandei.

De-a războiul. Nu este astăzi joc mai răspândit în școlile Italiei, decât jocul de-a războiul turco-italian. Inșiși învățătorii sunt comandanții copiilor. Elevii silitori alcătuiesc fregate armate italiene; cei slabi fac pe turoi. Orașul cel mai războinic al Italiei este astăzi Ancona. Într'una din școlile acestei oraș s'a întâmplat săptămâna trecută o nenorocire. În loc de gimnastică fetele institutului aveau să se joace de-a războiul; una dintre eleve, o fetiță de 11 ani, adusesse de acasă un revolver. Dăorece făcea parte din elevele cele mai silitoare, avea să se „lupte” în oștirea italiană. În mijlocul jocului fata și-a scos revolverul și a tres un foc... O elevă „turoc” a căzut nimerită de moarte.

Al 193-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a plătit ajutorul statutar după răposatul membru Dr. Liviu de Lemény, fost avocat în Sibiu. Acesta este al 193-lea caz de moarte în siul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

Logodna unei principese din India cu un european. O tânără prințesă indioasă, sora unui domnitor bogat al Indiei, s'a logodit cu un baron englez, așeneenea bogat. Mireasa, cu numele Pretive, și-a făcut educația în Anglia, are o înfățișare foarte seducătoare, e înaltă și mlădioasă, ca cele mai multe fete de rasa aceasta, culoarea întunecată a feței o prinde bine. Mirele, Lionel Mander, are fabrici extinse și alte averi. Căsătoria se va face într'o biserică engleză din Calcuta, apoi într'un templu indio.

Descoperire arheologică. La poalele muntelui Olimp, aproape de Caterina, țărani au descoperit rămășițele unui minunat palat de marmoră, așezat pe colonne. Pentru cercetarea acestei clădiri au plecat la fața locului mai mulți specialiști.

Craiul Aziei mici. Tărurile apusean al mării din Asia mică, și cu deosebire vilaietul Smirnei, a fost jăfuit ani de-a rândul de vestitul bandit Ciekirciali, care își luase numele de crai al Aziei mici. În anul trecut „craiul” în sfârșit a fost omorât de jandarmi și soldați turoi, conduși de un cerchez numit Sami efendi. Tronul Aziei mici, ajuns vacant, a fost acum eazăș ocupat, și anume de către însuși — Sami efendi. Postul conducător de jandarmi se vede că a învidiat soarta band tului Ciekirciali, bogat în averi jăfuite. Noul „crai”, Sami efendi, și-a început activitatea și a ados osânde de moarte asupra mai multor negustori bogați. Sentențele se execută, îndată ce „osândiții” refuză de a plăti prețul de răscumpărare, stabilit în câteva mii de lire.

Bioscopul Apollo din piața Hermann are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 seara, în zilele de lucru; iar în Dumineci și sărbători la 3, 4^{1/2}, 6 și 8. În fiecare zi cântă la reprezentație muzica militară.

Teatru.

Astăzi, Luni se dă comedia „Vor dem Sündenfall”, iar mâine, Marti, „Versunkene Glocke”.

Cărți și reviste.

Despre adventiști, conferință de preotul Const. Gh. Andrei, paroh al comunei Șindlari-Mera, județul Putna, ținută cu ocazia conferențelor generale pastorale din Focșani, în Noemvrie 1911. Ploiești, Tip. „Izbânda” 1912. — O interesantă broșură, care se ocupă cu originea, credințele și progresele sectei adventiștilor. Prețul 50 bani.

Raportul anual al Societății meseriașilor din Blaj. Al IX-lea an administrativ dela 1 Ianuarie până în 31 Decemvrie 1911. Blaj, tip. seminarială. — O broșură de 35 pp., din care se vede că societatea are 95 membri ordinari, o bibliotecă de 336 cărți, sală de lectură și o svere în total de 15 mii coroane. Președinte al societății este dl Gavril Precup, profesor.

Oficială.

Pentru a putea încheia raționciniul întregirii dotațiunii dela stat, parohii cari nu și-au ridicat încă competența sunt cercetați, să-și trimită fără amânare cuitanțele oficiului cassei arhidiecezane.

„VIITORUL“, institut de credit și economii, societate pe acții în Ocna-Sibiului (Vizakna).

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Viitorul“ soc. pe acții în Ocna-Sibiului se convoacă și sunt rugați a participa la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ținea **Duminică, în 24 Martie 1912 st. n.** la 2 ore p. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale, constatarea acționarilor prezenți și acțiilor reprezentate.
2. Numirea notarului adunării, alor 2 membri pentru verificarea procesului verbal și 2 membri pentru facerea scrutiului.
3. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și aprobarea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii profitului curat.
5. Darea absolutului pe anul expirat.
6. Alegerea alor 2 membri în direcțiune în locul membrilor Nicolae Vidrighin și Marcu Jantea sortați cf. §. 31 din statute pentru stabilirea ordinei vechimei.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
8. Luarea la cunoștință a rezultatului emisiunii a II-a și modificarea statutelor reclamată prin urcarea capitalului societar, precum și propunerea direcțiunii pentru modificarea § lui 21 din statute cu privire la dreptul de vot.
9. Propunerea direcțiunii pentru transformarea fondului de binefaceri în fond de penzii.
10. Fixarea marcelor de prezentă pe anul 1912.
11. Eventuale propuneri prezentate conform statutelor.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunarea generală cu drept de vot decisiv, sunt rugați a-și depune acțiunile înainte de adunarea generală la casa institutului, sau la institutele: „Albina“ (Sibiu), „Furnica“ (Făgăraș) și „Andreiana“ (Rășinari) rugate spre acest scop înainte de adunarea generală cu 2 zile. Plenipotențiații au a depune și documentele de plenipotență.

Direcțiunea.

(58) 1-1

Activa — Vagyon. Bilanț cu 31 Dec. 1911 — Mérleg-számla 1911. dec. hó 31-én. Pasiva — Teher

Activa — Vagyon.		Bilanț cu 31 Dec. 1911 — Mérleg-számla 1911. dec. hó 31-én.		Pasiva — Teher	
		K	f		
Cassa — Pénztár	3,237 61	Capital societar — Részvény öke	100,000	—	—
Cambii — Váltók	295,622	Fond de rezervă — Tartalék alap	7 600	—	—
Imprumuturi ipotecare — Jelzálog kölcsönök	182,331 50	Fond de binefaceri — Jótékonytsági alap	191 52	—	—
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	40,982	Fond cultural — Művelődési alap	203 98	—	—
Cont curent — Folyószámla	4,537 80	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	259,963 21	—	—
Mobilier — Butorzat	300	Reescont — Viszleszámitolás	135,912	—	—
Acționari — Részvényeak	40,016	Hipotecare cedate — Engedm. jelz. kölcsönök	43,895	—	—
Inter. transit. la reescont — Viszlesz. váltók kamat	1,900	Creditori — Hitelezők	3,220 85	—	—
		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	326 78	—	—
		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	8,530	—	—
		Profit curat — Tiszta nyereség	9,283 57	—	—
		568,926 91			568,926 91

Esăite — Kiadás. Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla. Intrate — Bevétel.

Esăite — Kiadás.		Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.		Intrate — Bevétel.	
		K	f		
Interese: — Kamatok:				Interese de escont — Kamat váltókra	18,786 27
după depuneri — betétek után	11,139 74			Interese de impr. hip. — Jelz. kölcs. kam.	10,362 98
de reescont — visszlesz. váltók után	6,389 63			Interese pe obligațiuni — Kötvény kölcsön kamatai	3,038 74
dela hipot. ced. — eng. jelz. kölcs.	2,090 67	19,620 04		Provizioni — Jutalékok	32,187 99
Spese: — Kiadások:					2,790 42
salare — fizetések	1,800				
chirie — házbér	200				
porto — postabér	181 13				
marce de prezentă — Jelenléti díjak	380				
spese generale — általánok kiadások	980 07	3,541 20			
Contribuțiune: — Adó:					
10% dare după interese de dep.					
betét kamat után	1,113 97				
dare directă — egyenes adó	1,419 63	2,533 60			
Profit curat — Tiszta nyereség	9,283 57				
		34,978 41			34,978 41

Ocna-Sibiului (Vizakna), la 31 Decembrie 1911.

Dr. Nicolae Cristea m. p., dir. subst. — vezérigazg. h.

Ioan Tr. Henteș m. p., contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Stroia m. p., prezident — elnök.

Savu Avram m. p.

Nicolae Vidrighin m. p.

Moisă Opreș m. p.

Isaia Popa m. p.

Nicolae Albu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l-am aflat în consonanță cu registrele institutului. — Alólírott felügyelő bizottság jelen számlát megvizsgáltuk és az intézet könyveivel összehangzónak találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Constantin Popp m. p. prez. — elnök. George Comșa m. p., Savu Radu m. p., Emil Vințelariu m. p., Jacob Manoil m. p.

„TURNU-ROȘU“,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Boița.

Convocare.

Domnii acționari ai casei de economii, societate pe acțiuni „Turnu-Roșu“ în Boița, se invită prin aceasta în virtutea §-lui 18 al statutelor societății la

a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Boița **23 Martie st. n 1912 la 3 ore p. m.** în localul societății.

Obiectele.

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere privitor la bilanțul societății cu finea anului 1911.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la distribuirea profitului curat și darea absolutului.
3. Fixarea marcelor de prezentă a membrilor direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.

Boița, la 29 Februarie 1912.

(56) 1-1

Direcțiunea.

Contul bilanț cu 31 Decembrie 1911.

Activa—Vagyon.		Mérleg számla 1911. Dec. hó 31-ével.		Pasiva—Teher.	
		K	f		
Cassa în număr — Pénztári készlet	163 24	Capital de acții — Részvénytőke	20,000	—	—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	49,756 50	Depuneri spre fructificare — Gyűmölcsöző betétek	62,813 37	—	—
Imprumuturi ipotecare — Kötvény kölcsönök	23,990	Fond de rezervă — Tartalék alap	3,607 38	—	—
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	3,900	Fond de binefaceri — Jótékonytsági alap	141 64	—	—
Cont-curent — Folyó-számla	9,495	Diversi — Különfélék	26 38	—	—
Acții — Részvények	1,000	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	9 28	—	—
Interese transitoare restante — Hátralékos átmeneti kamatok	1,762 56	Interese transitoare anticipate — Előlege-zett átmeneti kamatok	1,289 24	—	—
Mobilier — Felszerelés	200	Profit curat — Tiszta nyereség	2,100 01	—	—
10% amortizare — leírás 10%	180				
	90,247 30				90,247 30

Contul profit și perdere.

Spese—Kiadás.		Nyereség és veszteség számla.		Venite—Bevételek.	
		K	f		
Interese de depuneri — Betéti kamatok	2,955 92	Interese de escont — Leszámitolt váltók utáni kamatok	4,712 89		
Contribuție directă — Allami adó	1,171 84	Interese ipotecare — Jelzálogos kamatok	1,528 70		
Spese — Kiadás	852 23	Interese de imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsön kamatok	433 97		
Marce de prezentă — Jelenléti jegyek	400	Interese după cont-curent — Folyó számla utáni kamatok	307 27		
Amortizare din mobilier — Felszerelésből leírás	20	Provizioni și alte venituri — Jutalékok és más jövedelmek	557 17		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,100 01				
	7,540				7,540

Boița, la 31 Decembrie 1911. — Boicza, 1911. évi december hó 31-én.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Ioan Druhora m. p. George Comșa m. p., prez-elnök. Ioan Stoia Bobeșiu m. p.
Vasile Cloaje m. p. Ioan Cădea m. p. Ioan Brătilesco m. p.

Confrontând aceste conturi cu registrele principale și auxiliare le am aflat în regulă. — Jelen számlákat megvizsgálván, a fő és segédkönyvekkel összehangzásban találtuk.

Boița, în 29 Februarie 1912. — Boicza, 1912. évi február hó 29-én.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Nicolae Hânsea m. p. Frangu Constantinescu m. p. Marcu Brătilesco m. p.
Nicolae Brătilesco m. p. Ioan Moldor m. p.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobat de Prea Venerabilul consistoriu arhidiecezan dto 4 August 1911 Nr. 9509 Școl. și de comisiunea administrativă comitatensă su b Nr. 2010/1911, comuna bis. gr.-ort. **Seliștat**, din comitatul Târnava mare, protopopul Agnita, dă în întreprindere zidirea salei de învățământ pe calea licitațiunii publice minvunde, ce se va ținea Vineri în 9/22 Martie a. e. la 2 ore p. m. în localitatea școlii.

Prețul de strigare 3700 coroane. Comuna bis. se deobligă a da piatra, cărămida și nășipul de lipsă în zid.

Planul și preliminarului de spese se poate vedea la oficiul parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a alege dintre minus oferiți, pe acela în care va avea mai mare încredere.

Seliștat, în 13 Februarie 1912.

Ioan Răduț

Ioan Uncheșel

(55) 1-3

Nr. 227/1912 protop.

Văzut:

I. Muntean

protop.

4 Veri de Basna

cu certificat, de 11 luni bătrâni sunt de vânzare la domnul

Nicolae Muntean

(57) 1-2 în Mohu (Szeben m.)

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri penă la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile ele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,

(46) 2-

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

Mâncări de Post!!!

La băcănia N. ONIȚIU, Sibiu.

Ofer onoratului public român din loc și jur cele mai alese mâncări pentru postul sfințelor Paști:

Pești marinați în diferite gusturi, heringi baltici și marinați, ruși (muscați) și anguila marinată, icre roșii excelente de Odessa, icre negre, sardine sardele, păstravi de mare, masline mărunte și mari, halva și rahat de Constantinopol, unt de lemn francez și oleu de in curat, țuică veritabilă, rum de Jamaica în 8 calități, ceaiu rusesc de Popoff în 15 calități, prăjituri pentru ceaiu, unsoare de nuca (Cocus), precum și alți articoli de brânza colonialelor și de ale băcăniei în sortiment bogat.

Toate apele minerale cunoscute, în special „Apa de Căciulata“, precum și apa „Hebe“ de Sangeorgiu-român toate în calitate excelentă și proaspete cu prețuri moderate.

(45) 2-

SALVATOR

Calcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 31-52

Se află pretutindenea